

7.1. RYNEK KOSMETYKÓW NATURALNYCH I WEGAŃSKICH

Rynek ekologicznych produktów kosmetycznych w ostatnich latach znacząco wzrósł i nadal prognozuje się jego ciągły rozwój. Jest to związane z coraz większą świadomością ekologiczną konsumentów, chęć dbałości o planetę oraz panującą modą społeczną na życie zgodne z ideologią *slow life*. Konsumentów coraz częściej są bardziej świadomi składów produktów kosmetycznych, stąd coraz większą popularność zyskują kosmetyki organiczne oraz ekologiczne. Wiedza konsumentów rośnie również w kwestii praw obrony zwierząt, stąd również wzrasta zapotrzebowanie na kosmetyki wegańskie. Coraz większa liczba klientów skłonna jest kupować droższe produkty naturalne oraz ekologiczne, ponieważ w ich odczuciu są one bezpieczniejsze. Według badania PMR przeprowadzonego w sierpniu 2021 roku na grupie 1006 Polaków, aż 26% klientów deklaruje zakup kosmetyków naturalnych w przypadku większości zakupów kosmetycznych. Do tej grupy należą najczęściej osoby w wieku 18–34 lat oraz osoby z dochodami powyżej 5 tys. zł netto miesięcznie. Natomiast co 10 badany nabywa kosmetyki naturalne przy okazji każdego lub prawie każdego zakupu kosmetycznych. Do tej grupy również należą osoby w wieku 18–34 lat, głównie kobiety. Największym rynkiem zbytu produktów kosmetycznych w Polsce, w tym również kosmetyków naturalnych, są sklepy drogeryjno-kosmetyczne. Zgodnie z danymi PMR, sklepy te odpowiadają za połowę sprzedaży na rynku kosmetyków naturalnych. Jak wynika z badania PMR, ponad połowa osób kupujących kosmetyki naturalne kupuje je najczęściej w drogeriach.

Badania pokazują, że w ostatnich latach prócz wzrostu sprzedaży naturalnych produktów kosmetycznych, wzrosła również sprzedaż produktów wegańskich. Firmy kosmetyczne coraz częściej odwołują się do wartości etycznych i stają w obronie praw zwierząt. Aby uznać kosmetyk za wegański, wszystkie surowce użyte do formułacji muszą mieć odpowiednie zaświadczenie lub deklarację, potwierdzającą, że dany surowiec jako wegański. Jeśli dostawca surowca nie posiada stosowanego dokumentu lub nie może, bądź nie wykazuje woli jego przygotowania, wówczas należy wybrać alternatywnego dostawcę danego surowca bądź też rozważyć i sprawdzić prawdopodobieństwo, że wybrany przez nas surowiec nie jest wegański.

Do przemysłu kosmetycznego przeniknęła również ideologia „zero waste”, zgodnie z którą zaczęto wdrażać na rynek kosmetyki w opakowaniach biodegradowalnych i wielokrotnego użytku. Zaczęto również zwracać uwagę na zawartość mikroplastiku w samych recepturach kosmetycznych. Istnieje jednak możliwość, że w myśl tej ideologii konsumenci minimalizują swoje zakupy i starają się lepiej zarządzać domowym budżetem, dlatego rynek tych produktów nie jest aż tak dynamiczny.

Komitet Ekspertów Produktów Kosmetycznych przy Komitecie Zdrowia Publicznego Rady Europy opracował w 2000 roku wytyczne dla produkcji, marketingu i oznakowania kosmetyków naturalnych. Zgodnie z treścią tego dokumentu, za kosmetyk naturalny uznaje się produkt otrzymany ze składników pochodzenia naturalnego: roślinnego, zwierzęcego bądź mineralnego uzyskanych metodami fizycznymi (np. tłoczenie, ekstrakcja, filtracja, destylacja, suszenie), mikrobiologicznymi lub enzymatycznymi. Według wytycznych Komitetu, do stosowania w kosmetykach są dopuszczone następujące surowce: rozpuszczalniki naturalne lub pochodzenia naturalnego (np. woda, alkohol etylowy, gliceryna) oraz wyłącznie naturalne substancje zapachowe, które spełniają wymagania normy ISO 9235 lub substancje zapachowe wyizolowane z nich metodami fizycznymi. Niedozwolone są natomiast syntetyczne olejki eteryczne, substancje modyfikowane chemicznie oraz syntetyczne reprodukcje naturalnych zapachów. Emolienty i emulgatory otrzymane mogą być wyłącznie z substancji naturalnych drogą hydrolizy, estryfikacji lub reestryfikacji (np. oleje roślinne, estry, woski, lecytyna, lanolina, polisacharydy, proteiny, lipoproteiny). Konserwanty, które są określane mianem pseudonaturalnych, są wymienione w załączniku VI dyrektywy kosmetycznej (76/768/WE).

7.2. OBLICZANIE STOPNIA NATURALNOŚCI KOSMETYKÓW – NORMA ISO 16128

Norma ISO 16128 jest normą, która zawiera wszystkie niezbędne wytyczne pozwalające określić stopień naturalności kosmetyku. Według definicji zawartej w tym dokumencie, za składniki naturalne uznaje się wyłącznie substancje pozyskane z roślin, zwierząt, mikroorganizmów lub minerałów. Substancje te mogą być pozyskane w wyniku: procesów fizycznych, takich jak mielenie, suszenie lub destylacja, reakcji fermentacji zachodzących w przyrodzie lub w wyniku ekstrakcji z użyciem naturalnych rozpuszczalników bez zamierzonej modyfikacji chemicznej. Zgodnie z wytycznymi zawartymi w normie ISO 16128 za składniki pochodzenia naturalnego uznaje się: rośliny (w tym grzyby oraz glony), minerały, zwierzęta, mikroorganizmy. Natomiast składniki uzyskane z paliw kopalnych (pochodne ropy naftowej) zostały wykluczone z tej definicji.

W praktyce zastosowanie normy ISO 16128 przez producentów ma na celu obliczenie procentowej zawartości składników naturalnych i organicznych w produktach kosmetycznych oraz oznaczenie tych wskaźników wyrażonych procentowo na opakowaniach tych produktów. Stwarza to konsumentowi możliwość pozyskania dokładnej i rzetelnej informacji na temat stopnia naturalności i organiczności kupowanych kosmetyków. Norma ISO 16128 służy zatem do standaryzacji stoso-